

Academia Bulgară de Științe, serbată la Academia Română, la împlinirea a 155 de ani de la fondare

Departamentul comunicare și imagine, Academia Română

Marti, 17 septembrie 2024, Academia Română a fost gazda unui dublu eveniment prilejuit de împlinirea a 155 de ani de la fondarea Academiei Bulgare de Științe: semnarea unui acord care prelungește parteneriatul științific și cultural între cele două academii, devenit de multă vreme reper, și vernisarea unei expoziții aniversare.

Dorința Academiei Bulgare de Științe de a-și sărbători aniversarea în România are o puternică justificare istorică, întrucât înaltul for de cultură bulgar a fost înființat, în data de 29 septembrie 1869, pe teritoriu românesc, la Brăila, în condiții neprielnice pentru națiunea bulgară de la acea vreme. Practic, istoria acestui vechi for datează cu nouă ani înainte de restabilirea statalității bulgare. Înființată cu numele de Societatea Literară Bulgară, instituția a funcționat în România vreme de aproape 10 ani.

La momentul fondării, Societatea întruhipa aspirațiile patrioților renașterii bulgare precum Marin Drinov (profesor la Universitatea Harkov), Vasil Drumev (prim-ministru al Principatului Bulgariei și episcop mitropolit de Târnovo), Gavril Krăstevici (guvernatorul Rumeliei de Est), care urmăreau sincronizarea poporului bulgar cu evoluția națiunilor europene dezvoltate.

Între personalitățile de seamă care au marcat înființarea Academiei Bulgare și au rămas în memoria națională bulgară se numără și Evlogi și Hristo Gheorghiev, Dobri Voinikov, Raiko Jinzikov, Vasil Levski, Liuben Karavelov, Hristo Botev, Todor Ikonov, Neșo Boncev, Naiden Gherov, Dimităr Șișmanov, Vasil Stoianov. După eliberarea Bulgariei, în 1878, Societatea și-a mutat activitățile la Sofia și s-a impus ca un centru științific cu autoritate, având o bogată activitate socială, culturală și politică.

Actualmente, Academia Bulgară de Științe reprezintă, asemenea majorității academiilor naționale, cel mai important for științific și spiritual din Bulgaria, având statut autonom și fiind guvernată în conformitate cu principiile democratice, valorile universale, tradițiile și interesele naționale. Academia Bulgară de Științe funcționează pe mai multe coordonate.

Cercetarea fundamentală și aplicată

Academia Bulgară de Științe este cea mai mare organizație de cercetare din Bulgaria, cuprinzând 44 de institute de cercetare și mai multe unități specializate, inclusiv patru muzee, o bogată bibliotecă și o editură. În prezent, are aproximativ 2.400 de cercetători, reprezentând aproximativ 15% din personalul academic din Bulgaria, care asigură peste 40% din producția științifică a țării.

Cercetarea fundamentală și aplicată se desfășoară în nouă divizii: Știința și tehnologia informației și comunicațiilor; Resurse energetice și eficiență energetică; Nanoștiință, noi materiale și tehnologii; Biomedicină și calitatea vieții; Biodiversitate, bioresurse și ecologie; Schimbări climatice, riscuri și resurse naturale; Astronomie, cercetare spațială și tehnologii; Patrimoniul cultural și istoric și identitatea națională; Omul și Societatea.

Sprijin pentru stat, societate și mediul de afaceri

Cercetătorii din cadrul Academiei Bulgare de Științe sunt experți cu înaltă calificare, ceea ce îi face un partener căutat în rezolvarea unor probleme naționale de mare importanță și în elaborarea de strategii sau în stabilirea priorităților cheie ale statului. De asemenea, Academia Bulgară de Științe menține contacte strânse cu

*Clubul Academicienilor, sediul central al Academiei Române.
Sărbătorirea împlinirii a 155 de ani de la fondarea
Academiei Bulgare de Științe*

mediul de afaceri pentru a dezvolta produse, tehnologii și servicii inovatoare. Astfel, Forumul Știință pentru Afaceri este o inițiativă comună a Academiei Bulgare de Științe și a Agenției Bulgare de Promovare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii, cu sprijinul Ministerului Educației și Științei și al Ministerului Inovării și Cercetării. Scopul principal al forumului este de a prezenta bune practici și exemple de succes în parteneriatul dintre mediul de afaceri și oamenii de știință din domeniul cercetării. În ultimii 20 de ani, Academia a fost lider în rândul organizațiilor bulgare în ceea ce privește numărul de brevete înregistrate și de modele de utilitate.

Educație și formare

Oamenii de știință de la Academia Bulgară de Științe sunt conferențieri de renume, care conduc cursuri de licență și master în universități atât din țară, cât și din străinătate, și co-supervizează lucrările de licență și master dezvoltate în institutele Academiei. Unitățile sale de cercetare sunt acreditate pentru pregătirea doctoranzilor, Academia având un Centru de Doctorate și Carieră. Este, în același timp, un centru lider pentru îmbunătățirea calificării profesorilor. Cu o implicare constantă atât în învățământul universitar, cât și în cel preuniversitar, din anul universitar 2009 participă la programul Erasmus+, în cadrul căruia are peste

150 de acorduri cu universități din străinătate, iar numărul acestora a crescut, precum și numărul de mobilități doctorale.

Cooperare internațională

Academia Bulgară de Științe dezvoltă o largă cooperare internațională, având încheiate acorduri de parteneriat științific cu peste 45 de academii străine, între care Academia Română ocupă un loc constant.

Departamentul de Relații Internaționale, înființat în 1957, deține o experiență bogată în management și sprijină echipele științifice pentru schimbul de vizite de cercetare în cadrul acordurilor bilaterale și pentru participarea la programele-cadru ale Uniunii Europene.

Academia, direct sau prin unitățile sale de cercetare, este un reprezentant activ al Bulgariei în organizațiile interguvernamentale care reunesc politicieni, cercetători și personalități publice care lucrează pentru rezolvarea problemelor globale. Asemeni Academiei Române, Academia Bulgară de Științe este membră a unui număr de organizații internaționale neguvernamentale, cum ar fi Consiliul Internațional de Știință (ISC), All European Academies (ALLEA), European Academies Science Advisory Council (EASAC), European Science Foundation (ESF-Science Connect).

*Semnarea parteneriatului de colaborare interacademică.
Acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române,
și acad. Julian Revalski, președintele Academiei Bulgare de Științe*

Reînnoirea parteneriatului științific dintre Academia Română și Academia Bulgară de Științe

Semnarea acordului care reînnoiește parteneriatul de colaborare științifică dintre Academia Română și Academia Bulgară de Științe a avut loc marți, 17 septembrie, la Clubul Academicienilor. Documentul a fost semnat de președinții celor două Academii, acad. Ioan-Aurel Pop și acad. Julian Revalski, în prezența unei ample delegații bulgare, a conducerii Academiei Române și a reprezentanților presei. Parteneriatul prevede continuarea colaborării în diverse domenii ale cercetării științifice și academice, precum istorie, chimie, medicină, fizică nucleară, etnografie și folclor, lingvistică.

Cei doi președinți au evocat momentul înființării Academiei Bulgare de Științe, în urmă cu 155 de ani, pe teritoriul românesc, la Brăila, și tradițiile colaborării dintre cele două foruri. Academicienii Ioan-Aurel Pop și Julian Revalski și-au exprimat încrederea în procesul de diversificare, în viitor, a schimburilor academice. Cu acest prilej, cercetători din cadrul Academiei Bulgare au prezentat o serie de prelegeri vizând colaborarea dintre cele două instituții.

Evenimentul a fost onorat de prezența ES Radko Vlaiko, ambasadorul Bulgariei la București. La eveniment, au participat, de asemenea, tineri studenți bulgari care urmează stagii de pregătire la București.

Discursul acad. Ioan-Aurel Pop, președintele Academiei Române, la semnarea acordului de parteneriat

„Este o ceremonie importantă astăzi, care marchează colaborarea între două academii surori. Suntem foarte onorați să primim delegația Academiei Bulgare de Științe și să vă urăm un foarte călduros bun venit în această clădire istorică, sediul central al Academiei Române, ridicat în urmă cu 125 de ani. Știm că Academia Bulgară de Științe a fost fondată 1869 pe teritoriul actual al României și suntem foarte mândri din acest motiv. Suntem mândri că România a fost capabilă să acorde sprijin unui eveniment atât de important. Nu cu mult timp înainte, în 1866, fusese creată Academia Română, aici, în București, primul său nume fiind Societatea Literară. Avem deci cu puțin mai multă experiență decât Academia Bulgară, dar ambele au fost create în aceeași perioadă. Între timp, după obținerea independenței României și a independenței Bulgariei, am fost capabili să cooperăm în numeroase domenii. Trebuie să mărturisim însă că, în ultimele decade, relațiile între Academia Bulgară și Academia Română au fost chiar mai strânse. Am colaborat în domeniul cercetării, în diferite specialități. Suntem mândri de acest lucru. Am avut schimburi de cercetători, s-au efectuat vizite la Sofia sau la București, și nu numai. Sper că colegii bulgari vor avea un foarte frumos sejur

în România: astăzi, aici, la București, și mâine la Braïla.

Suntem încântați să vă anunțăm că expoziția găzduită de Biblioteca Academiei Române, aflată alături, va fi deschisă o perioadă mai lungă de timp, astfel încât mulți bucureșteni sau turiști străini să o poată admira. Expoziția „Petăr Beron. 200 de ani de la prima ediție a *Abecedarului cu pești*” va fi vernisată în această seară și sunt încântat să vă anunț că vă veți întâlni din nou cu domnul președinte Revalski. Cu ocazia acestui important eveniment, a acestei importante aniversări, vă doresc ceremonii foarte reușite aici, în România, și la Sofia, și în întreaga Bulgarie.“

* * *

Afișul expoziției „Petăr Beron. 200 de ani de la prima ediție a *Abecedarului cu pești*”

Ilustrația copertei primului *Abecedar* în limba bulgară
Sursă foto: Biblioteca Centrală a Academiei Bulgare de Științe

Primul Abecedar în limba bulgară, expus la Academia Română

Biblioteca Centrală a Academiei Bulgare de Științe a organizat la Academia Română expoziția „Petăr Beron. 200 de ani de la prima ediție a *Abecedarului cu pești*”, primul abecedar în limba bulgară, lucrare a cărei istorie trimite și ea la spațiul românesc, întrucât a fost tipărită la Brașov, în anul 1824.

Vernisajul expoziției a avut loc la ora 18, în Cupola de Sticlă a Bibliotecii Academiei Române, în prezența președintelui Academiei Bulgare de Științe, Julian Revalski, însoțit de academicieni și oameni de știință și de cultură din Bulgaria aflați în vizită oficială la Academia Română. Din partea Academiei Române a luat cuvântul acad. Mircea Dumitru, vicepreședinte, care a evocat tradiția bunelor relații de colaborare științifică și culturală dintre cele două națiuni.

Acad. Julian Revalski, președintele Academiei Bulgare de Științe,
și acad. Mircea Dumitru, vicepreședinte al Academiei Române

Discursul acad. Mircea Dumitru, vicepreședinte al Academiei Române, la vernisarea expoziției

„Este o mare onoare pentru mine să deschid această expoziție, care celebrează 200 de ani de la publicarea *Abecedarului cu pești*, primul abecedar în limba bulgară, un foarte important și semnificativ eveniment din punct de vedere cultural

și istoric. Cu o oră în urmă, cei doi președinți ai celor două Academii, academicianul Revalski și academicianul Pop, au semnat reînnoirea parteneriatului dintre academiile noastre. Am semnat o strânsă colaborare, despre care ne-au vorbit colegii bulgari în prelegerile pe care le-au susținut. Istoria relațiilor dintre instituțiile noastre datează de mult timp, ele au devenit și mai strânse în ultimii ani și sperăm ca în viitor cooperarea dintre noi să fie și mai puternică.

Academicianul Revalski a menționat de mai multe ori oportunitatea unică de a veni aici, la București, și de a exprima mulțumirile pentru generozitatea și ospitalitatea poporului român, în mod deosebit în secolul al XIX-lea, la începutul renașterii poporului bulgar.

Petăr Beron a trăit în mai multe locuri în România, la Brașov, din câte am citit, la Craiova și la București, desigur, dar nu numai Beron, ci și părinții fondatori ai Universității din Sofia au trăit în București. Și înainte de înființarea Universității din Sofia, în jurul anilor 1888-1889, ei s-au aflat aici, la București. De asemenea, nu în ultimul rând, eroul dumneavoastră național Hristo Botev a trăit în București și la Brăila, înainte de a reveni în Bulgaria.

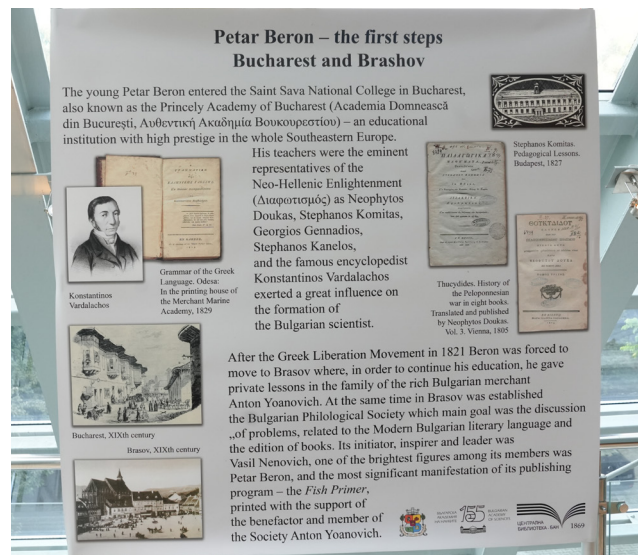
Vreau să vă spun că este normal ca exact aici să celebrăm cei 200 de ani de la publicarea primului abecedar bulgar și exact aici să sărbătorim și să ne bucurăm de împlinirea a 155 de ani de la înființarea Academiei Bulgare de Științe, dar și faptul că simțim și împărțim cu dumneavoastră un foarte important moment din istoria noastră și din istoria dumneavoastră.

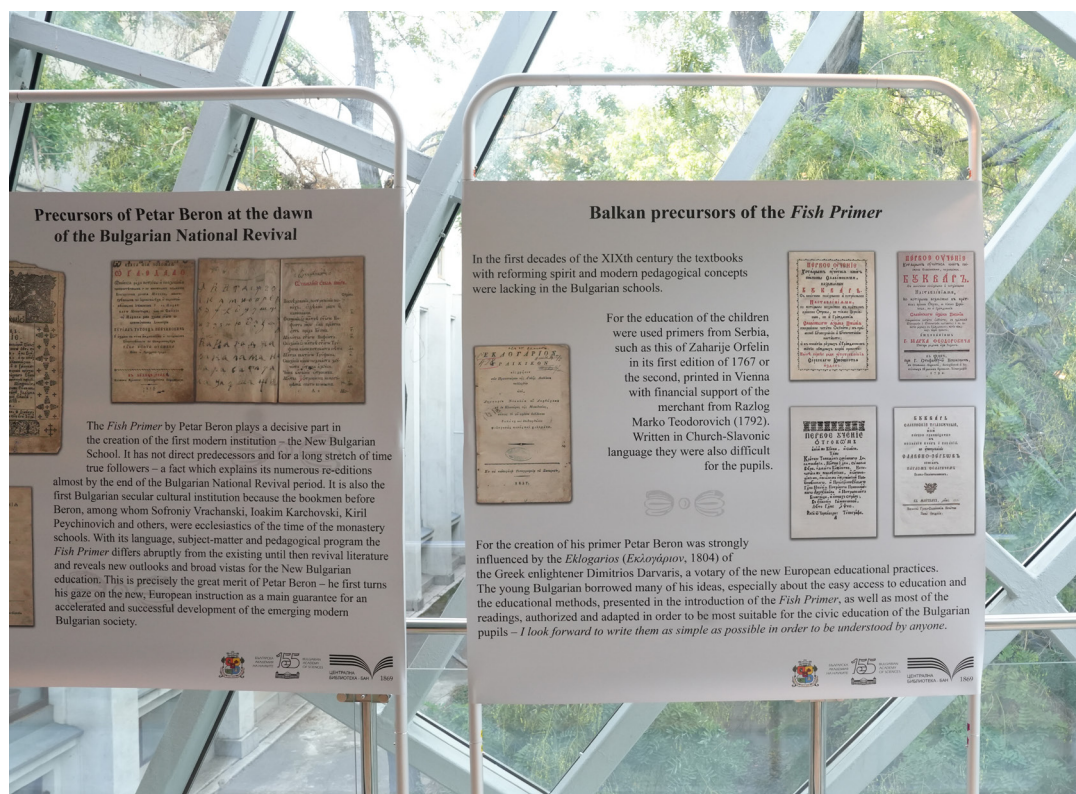
Sunt foarte bucuros și mândru să găsesc atâtea lucruri despre felul în care am putut acorda ajutor bulgarilor în secolul al XIX-lea și sper că generația mea și generațiile viitoare vor face mai mult pentru a intensifica colaborarea dintre instituțiile noastre și dintre națiunile noastre, pentru că lucrăm pentru națiunile noastre și în folosul națiunilor noastre.”

Expoziția s-a bazat pe volume aflate în patrimoniul Bibliotecii Centrale și pe documente de arhivă de la Biblioteca Națională „Sfinții Chiril și Metodie” și din Arhiva Academiei Bulgare de Științe. Cărțile fac parte din moștenirea culturală și istorică a Bulgariei și sunt de o mare importanță atât pentru națiunea bulgară, cât și pentru comunitatea internațională, introducând o abordare revoluționară a predării.

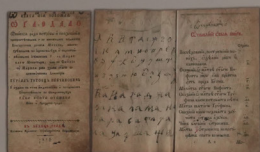
Cele 14 panouri ale expoziției au prezentat prima ediție a *Abecedarului cu instrucțiuni diverse* (1824), cunoscută sub numele de *Abecedarul cu pești* datorită desenului de pe copertă, care ilustrează o balenă. O serie de panouri au fost dedicate autorului, Petăr Beron, un proeminent savant și educator din timpul Renașterii Naționale a Bulgariei, care a înțeles că educația europeană este esențială pentru dezvoltarea rapidă și de succes a societății bulgare.

Expoziția a fost deschisă publicului în perioada 17 septembrie – 8 octombrie 2024.

Precursors of Petar Beron at the dawn of the Bulgarian National Revival

The *Fish Primer* by Petar Beron plays a decisive part in the creation of the first modern institution – the New Bulgarian School. It has no direct predecessors and for a long stretch of time true followers – a fact which explains its numerous re-versions almost by the end of the Bulgarian National Revival period. It is also the first Bulgarian secular cultural institution because the bookmen before Beron, among whom Sofroniy Vrachanski, Ioakim Karchovski, Kiril Peychinovich and others, were ecclesiastics of the time of the monastery schools. With its language, subject-matter and pedagogical program the *Fish Primer* differs abruptly from the existing until then revival literature and reveals new outlooks and broad vistas for the New Bulgarian education. This is precisely the great merit of Petar Beron – he first turns his gaze on the new, European instruction as a main guarantee for an accelerated and successful development of the emerging modern Bulgarian society.

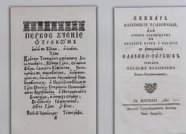

Balkan precursors of the *Fish Primer*

In the first decades of the XIXth century the textbooks with reforming spirit and modern pedagogical concepts were lacking in the Bulgarian schools.

For the education of the children were used primers from Serbia, such as this of Zaharije Orfelin in its first edition of 1767 or the second, printed in Vienna with financial support of the merchant from Razlog Marko Teodorovich (1792). Written in Church-Slavonic language they were also difficult for the pupils.

For the creation of his primer Petar Beron was strongly influenced by the *Eklogiaris* (Εκλογάριον, 1804) of the Greek enlightener Dimitrios Darvas, a votary of the new European educational practices. The young Bulgarian borrowed many of his ideas, especially about the easy access to education and the educational methods, presented in the introduction of the *Fish Primer*, as well as most of the readings, authorized and adapted in order to be most suitable for the civic education of the Bulgarian pupils – *I look forward to write them as simple as possible in order to be understood by anyone.*

